

AS Metrosert nõukogu aruanne 2025. majandusaasta kohta

Vastavalt äriseadustiku § 333 lõikes 1 ning riigivaraseaduse § 98 lõikes 1 sätestatule esitab AS Metrosert nõukogu oma aruande AS Metrosert 2025. majandusaasta kohta.

AS Metrosert on Eesti riigile kuuluv äriühing, mille peamised tegevusalad on Eesti riigietalonide hoidmine, rakendusuuringud, teadus- ja arendusteenused, mõõtevahendite kalibreerimine ning taatlemine, juhtimissüsteemide ja toodete sertifitseerimine. Oma tegevusaladel tegeleb Metrosert teadus- ja arendustegevusega. Riigi tellimusel täidab Metrosert Eesti metroloogia keskasutuse rolli.

Metroserdis on neli tulu tootvat divisjoni: metroloogiadivisjon, sertifitseerimisdivisjon, teadus- ja arendusdivisjon ning rakendusuuringute divisjon. Ettevõtte aktsiakapital on 4 479 700 eurot. Majandusaasta algab 01.01 ja lõpeb 31.12.

AS Metrosert lähtub oma tegevustes 08.04.2025 ainuaktsionäri otsusega kinnitatud „Omaniku ootused aktsiaseltsile Metrosert“ kirjapandud strateegilistest ja finantseesmärkidest, samuti õigusaktidest ja asjakohastest akrediteerimisnõuetest. Ettevõttes rakendatakse head ühingujuhtimise tava. Tagatud on nõuetekohane riskijuhtimine ja sisekontrolli toimimine.

2025. aastal toimus kaks üldkoosolekut, 13 nõukogu koosolekut, lisaks on otsuseid võetud vastu koosolekut kokku kutsumata neljal korral. Nõukogu täitis seadusega ja põhikirjaga pandud ülesanded ning osales oluliste küsimuste lahendamisel, mida kajastavad ka nõukogu koosolekute protokollid.

Metroserdi nõukogus on hetkel viis liiget. Nõukogu esimees on alates 19.12.2025 Jana Salm ja nõukogu liikmed on Sigrid Rajalo, Seth Gustav Lackman, Mart Saarma ja Madis Raukas. Metroserdi juhatus koosnes 31.12 seisuga ühest liikmest, kelleks oli Aigar Vaigu. Kristel Tummi juhatuse liikme volitused kehtisid kuni 21.03.2025 (k.a) ja Indrek Tulbi juhatuse liikme volitused kehtisid kuni 11.11.2025 (k.a). Aigar Vaigu jätkas juhatuse liikme positsioonil 12. veebruarini 2026. 2026. aastal otsitakse kolme uut juhatuse liiget, kes kasvufaasi vedama hakkavad.

Nõukogu hinnangul toimus äriühing 2025. aastal omaniku seatud ootuste kohaselt ning kõik äriühingu tegevused planeeriti ja viidi ellu omaniku eesmärkidest lähtuvalt. Ühelt poolt oli endiselt fookuses efektiivsuse ja kasumlikkuse kasvatamine, et langevas majandusolukorras säilitada ja suurendada teenuste mahtusid. Teiselt poolt jätkusid Metroserdis kiired arengud seoses rakendusuuringute keskuse ülesehitamisega. 2025. aastal käivitusid tegevused kõigis viies rakendusuuringute keskuse valdkonnas (biorafineerimine, droonitehnoloogiad, vesinikutehnoloogiad, autonoomsed sõidukid ja terviseandmed).

Majandustulemused 2025

Ettevõtte müügi käive oli 4,27 M€, suurenedes 2024. aastaga võrreldes 7%, kuid siiski jäi eelarvestatule alla 14%. Müügi käibest 88% (3,7 M€) tuli metroloogiadivisjonilt, 8% (342 k€) sertifitseerimisdivisjonilt, 3% (111 k€) teadus- ja arendusdivisjonilt ning rakendusuuringute divisjonilt 1% (61 k€). Aastases võrdluses kasvas metroloogiadivisjoni käive 5%, mida võib pidada heaks tulemuseks arvestades, et 2025. aastal kasvasid Eestis nii sisemajanduse kogutoodang (0,9%) kui ka tööstustoodangu mahuindeks (1,7%). Metroloogiadivisjon lõpetas aasta 168 k€ suuruse kasumiga.

Sertifitseerimisdivisjoni müügi käive oli 346 k€, mis kasvas aastaga 8%. Müügi käive oli eelarvestatust 20% väiksem. Sertifitseerimisdivisjon lõpetas aasta koos ettevõtte üldkuludega kahjumiga (-85 k€). Kuna kahjumlik äritegevus ei ole vastavuses omaniku ootustega, siis sertifitseerimisdivisjoni tegevus on plaanis lõpetada seisuga 28.02.2026.

Sihtfinantseerimise tulu 2025. aastal oli 1,7 M€, moodustades 28% ettevõtte ärituludest. 2025. aastal eraldati Metroserdi rakendusuuringute divisjonile 3 M€ investeringutoetust valdkonna ministri käskkirjaga nr 14, 02.02.2023. a „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste 2023. aasta eelarvete kinnitamine“ lisa 8 alusel teadmussiiride programmi tegevuse „Ettevõtete innovatsiooni-, digi- ja rohepöörde soodustamine“.

Sihtfinantseerimisega kaeti Eesti riigietalonide hoidmise ja arendamise kulud ning osa nimemärgise registri pidamise kuludest. Osalemine erinevates kodumaistes ja rahvusvahelistes teadus- ja arendusprojektides tõi tulu 391 k€, mis on 7% ärituludest.

2025. aastal olid ärikulud 9,8 M€, suurenedes 2024. aastaga võrreldes 33%. Põhiosas oli kulude kasv seotud rakendusuuringute valdkondade käivitamisega. Uue üksuse käivitamine tõi kaasa töötajaskonna märgatava suurenemise, seda nii uutes tegevusvaldkondades kui ka tugiüksustes, mis toetavad ettevõtte laienemist ja arengut. Lisandusid mitmed uued labori- ja kontoripinnad. Rakendusuuringute divisjoni kulud kokku olid 1,5 M€

2025. aasta äri kahjumiks kujunes 3,3 M€, millest eramus tekkis seoses rakendusuuringute keskuse käivitamisega. Nimelt kajastati kogu laekunud tegevustoetus vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile tuluna laekumise perioodil (aastatel 2023-2024), kuid kulusid tekkis sel perioodil ainult 1,6 M€ euro ulatuses. Enamlaekunud summat kasutatakse rakendusuuringute keskuse kulude katmiseks järgnevatel perioodidel (aastatel 2025-2026).

Investeeringud

2025. aastal investeeriti seadmetesse ja laboritesse ca 5,7 M€ (sh ettemaksed), mis on 7,5 korda rohkem kui 2024. aastal. Esiolguvalt 2025. aastaks planeeritud investeeringute kogumaht jäi täitmata, sest paljude planeeritud hangete läbiviimine osutus oodatust aeganõudvamaks tulenevalt investeeringute tehnilisest keerukusest. Investeeringute vajadus vaadatakse uuesti üle ja viiakse ellu järgnevatel aastatel.

2026. aastal ja ka järgnevatel aastatel on Metrosert investeerimas tavapärasest oluliselt suuremas mahus, et käivitada rakendusuuringute teenused ning tõsta Metroserdi tehnilist võimekust olemasolevates valdkondades.

- Rakendusuuringute keskuse droonitehnoloogia, vesinikutehnoloogia ja biorafineerimise valdkonnad vajavad tegevuse käivitamiseks märkimisväärsed investeeringud taristusse. Kogu rakendusuuringute keskuse taristuinvesteeringute oodatav kogumaht on suurusjärgus 42,9 M€.
- 2026. aastal arendab Metrosert teadus- ja arendustegevuse tulemusena välja aja ja sageduse valdkonna riigietaloni. Arenduse eesmärk on liituda koordineeritud maailma ajaga UTC ja luua sellega seotud täpse aja edastamise teenus. Aja ja sageduse riigietaloni tasemel mõõtevõime on üliolulise tähtsusega osa riigi toimepidevuses - toimivatest ja turvalistest sidelahendustest kuni pangateenuste ja elektrivõrgu toimimiseni.
- Toimub ka elektriliste suuruste riigietaloni moderniseerimine, investeeringu eesmärk on riigietaloni toimepidevus pinge ja takistuse valdkondades. Metrosert jätkab süvendatult optiliste suuruste valdkonna arendamist. Optiliste suuruste mõõtevõime on

aluseks toimivatele sidelahendutele nii tava- kui ka kõrgemat turvalisust nõudvates lahendustes.

- Optika valdkonnas jätkatakse teadus- ja arendustegevust üksikute footonite allikate ja ülitäpsete detektorite teemadel.
- Lisaks investeeritakse muudesse teenuse osutamiseks vajalikesse seadmetesse, et pakkuda klientidele täpsemat ja kvaliteetsemat teenust, tehes seda kiiremini, automatiseeritult ja väiksema tööjõukuluga.

2026. aasta eesmärgid

2026. aastal on Metroserdi peamine eesmärk rakendusuuringute keskuse kõigi viie valdkonna arendamine. Laborid rajatakse droonitehnoloogiate, biorafineerimise ja vesinikutehnoloogiate valdkonnas. Biorafineerimise ja väiksemad droonitehnoloogiate laborid peavad valmima 2026. aasta lõpuks. Vesinikutehnoloogiate ja suuremate droonitehnoloogiate laborite arendamisega jätkatakse ka 2027. aastal.

Müügitulu eesmärgiks on seatud kõigis viies valdkonnas kokku 1 M€. Võtmetähtsusega on klientide arvu suurendamine ja pikaajaliste lepinguteni jõudmine. Teadus- ja arendustegevuses on eesmärk projektide arvu kasvatamine ja olemasolevate projektide edukas läbiviimine. Plaanis on esitada mitmeid projektitaotlusi nii rahvusvaheliste kui ka siseriiklike rahastusmeetmete taotlusvoorudesse. Rahvusvahelises koostöös aitavad kõik rakendusuuringute valdkonnad kaasa euroopatasandil erialaühendustes ja strateegiliste dokumentide loomisel.

Lisaks rakendusuuringute keskuse käivitamisele jätkab Metrosert 2026. aastal äriteenuste töhustamist. Esimese etapina metroloogiadivisjonis ja hiljem teistes üksustes toimub 2026. aastal äritarkvara väljavahetamine. Töö optimeerimine ja digitaliseerimine on vajalik, et tulla toime palgasurvega tööjõumahukas tegevusvaldkonnas.

Metroloogia keskasutuste tegevustes on jätkuvalt oluline riigietalonide arendamine lähtudes tehnoloogilisest arengust ja turuvajadustest. 2026. aastal algab aja ja sageduse valdkonna teenuste pakkumine. Metroloogia valdkonna teadus- ja arendustegevuses on olulisel kohal rahvusvaheline koostöö Euroopa Metroloogiapartnerluse projektide raames. Metrosert jätkab aktiivset tegutsemist EURAMETi (Euroopa metroloogia keskasutuste koostööorganisatsioon) poolt koordineeritavates teadus- ja arendusprojektides. Fookuses on Eesti riigietalonidega seotud valdkonnad ning optika ja metroloogia digitaliseerimisega seotud teemad

Metrosert jätkab kvantitehnoloogia valdkonna arendamist. 2026. aastal algab uus kvantside projekt NordicQCI, mille raames Metrosert osaleb üleeuroopalise kvantside võrgu väljaehitamises ja testimises. Jätkuvalt toetab Metrosert Eesti kvantitehnoloogia ökosüsteemi ülesehitamist Eesti kvantitehnoloogia valdkonna koordinaatorina.

Lisaks on Metrosert EARTO (Euroopa rakendusuuringute organisatsioonide koostööühendus) täisliige ning osaleb mitmete EARTO töögruppide töös.

Sisekontroll

Ettevõttes on rakendatud ja toimib sisekontrolli süsteem. Siseauditite (juhtimissüsteemi nõuetest tulenevalt) korraldust reguleerib ettevõttes juhend „J-20 Siseauditite läbiviimine“. Siseauditite käigus kontrollitakse vastavust akrediteeringute aluseks olevate standardite nõuetele. Siseauditid planeeritakse kolmeaastases auditiprogrammis, antud perioodi jooksul

käsitletakse/vaadeldakse siseauditite raames kõiki standarditest tulenevaid nõudeid. Lisaks standarditest tulenevatele spetsiifilistele nõuetele hõlmavad siseauditid järgmisi üldisi teemasid: erapooletus ja konfidentsiaalsus; töötajate pädevuste hindamine; nõuded struktuurile, ressurssidele ja protsessidele; riskide käsitlemine; kaebuste ja mittevastava töö ohje; andme- ning dokumendiohje. Siseaudititeid läbiviivad töötajad on saanud vastava koolituse ja läbinud täiendkoolitusi. Lisaks siseaudititele läbib Metrosert regulaarselt igas akrediteeritud valdkonnas välisaudititeid. 2025. aastal toimus uushindamine ühe akrediteeringu osas - PC002 (kinnispakkide ja tõlketeenuste sertifitseerimine).

2025. aastal on sõlmitud raamleping KPMG Baltics OÜ-ga audiitortegevuse seaduse alusel siseauditite läbiviimiseks. Novembris-detsembris viidi läbi esimene siseaudit juhtimise korralduse osas. Tulemused on esitatud ettevõtte juhatusel ning nõukogule.

Erapooletus ja huvide konfliktid

AS-is Metrosert on 21.01.2019 võetud vastu otsus „Otsus kalibreerimis-, katse-, mõõtmis-, inspekteerimis-, sertifitseerimis- ja väärismetalli proovi tõendaja tegevuste erapooletust tagavate meetmete kohta“. Antud otsusega tutvumist kinnitab iga uus töötaja allkirjaga. Erapooletuse tagamiseks on jõustatud kord „J-28 Huvide konfliktide vältimise kord“. Täiendava konfidentsiaalsuse ja erapooletuse deklaratsiooni allkirjastavad sertifitseerimistegevusega seotud töötajad. Samuti kontrollib erapooletusnõuete täitmist kord aastas erapooletu sertifitseerimisenõukogu.

Lisaks varasematele huvide konflikti vältimise ning ärisaladuse hoidmise kohustuse kokkulepete osas on töölepingu vormi uuendatud konfidentsiaalsuse ja ärisaladuse punktide osas.

Nõukogu olulisemad otsused 2025. aastal

1. 2024. majandusaasta aruande kinnitamine.
2. Rakendusuringute keskuse äriplaanide kinnitamine.
3. Biorafineerimise, droonitehnoloogiate ja vesinikutehnoloogiate suuremahuliste investeeringute kinnitamine.
4. Omaniku ootuste kinnitamine.
5. Uue strateegia kinnitamine.

Nõukogu arusaamise kohaselt on juhatus igapäevase majandustegevuse raamest väljuvad küsimused vastavalt seadusele ja põhikirjale suunanud nõukogule nõusoleku saamiseks.

Nõukogu ja juhatuse tasud ning seotud osapooled

Majandusaasta jooksul nõukogu ja juhatuse liikmetele arvestatud tasude summad on toodud allolevas tabelis.

	Arvestatud tasud	Tulemustasu	Puhkusetasu	Sotsiaalmaksud	Kokku
Aigar Vaigu	71 460	17 493	9 322	23 203	121 479
Kristel Tumm	22 119	15 900	5 581	10 272	53 872
Indrek Tulp	49 652	13 515	6 201	16 343	85 711
Sigrid Rajalo	6 794			1 495	8 289
Madis Raukas	3 600			792	4 392
Jana Salm	3 690			984	4 674
Mart Saarma	3 284			0	3 284
Seth Gustav Lackman	3 505			771	4 297
Total	164 104	46 908	21 104	53 861	285 977

Üldjuhul juhatuse ja nõukogu liikmetele nendega lepingu lõpetamise korral lepingujärgselt hüvitist ei maksta. Juhatuse liikme teenistuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel Metroserdi algatusel makstakse juhatuse liikmele hüvitist ennetähtaegse lõpetamise ajal kehtiva kolme kuu tasu ulatuses, v.a kui juhatuse liige kutsutakse tagasi või vabaneb ametist seoses ettevõtte pankrotistumisega, kohustuste mittenõuetekohase täitmise, õigusaktide või muu lepingu rikkumisega, ettevõttele kahju tekitamisega või juhatuse liikme suhtes süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega.

Lähtuvalt korruptsioonivastasest seadusest viis ettevõtte välisaudiitor läbi auditiprotseduurid, mille käigus hinnati ka seotud osapooli. Audiitor puudusi ei tuvastanud.

Omaniku ootuste täitmine

Omaniku seatud strateegiline üldeesmärk	Tegevuse üldine kirjeldus 2025. majandusaastal
Täita rahvusvaheliselt tunnustatud tasemel Eesti metroloogia keskasutuse ja riigietalonilabori ülesandeid ning väärismetalli proovi töendaja ja riikliku nimemärgise registri pidaja ülesandeid	Metroserdil on kehtiv leping Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, mis seab Metroserdile metroloogia keskasutuse ja riigietalonilabori ülesanded ning väärismetalli proovi töendaja ja riikliku nimemärgise registri pidaja ülesanded. Alates 1. juulist 2025 on väärismetalltoodete riikliku nimemärgiste registri volitatud töötlejaks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA). Metrosert jätkab väärismetallide valdkonnas väärismetalli proovi töendamise ning väärismetalli analüüsi teenuste osutamist.
Olla juhtiv rahvuslik ettevõtte kõikides AS-i Metrosert poolt pakutavates kvaliteeditaristu teenusevaldkondades: metroloogia, sertifitseerimine, väärismetallide analüüs	Metrosert on turuliider metroloogiateenuste ja väärismetallide analüüsi osas ning suurim rahvuslik sertifitseerimisteenuste pakkuja. Metroloogiateenuste vallas kasvas müügitulu võrreldes varasema perioodiga 5% ja sertifitseerimisteenuste vallas 8%.
Osaleda aktiivselt metroloogiaalases rahvusvahelises koostöös ja viia ellu Meetrikonventsiooni põhimõtteid rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi kasutamisel ja levitamisel	Metrosert kuulub EURAMETi ja esindab Eestit Meetrikonventsioonis. Metrosert osaleb aktiivselt EURAMETi tehnilistes komiteedes ning EURAMETi korraldatud teadus- ja arendusprojektides. 2025. aastal olid fookuses Eesti riigietalonidega seotud valdkonnad ning lisaks veel ka optika ja metroloogia digitaliseerimisega seotud teemad. Metrosert on EARTO (Euroopa rakendusuringute organisatsioonide koostööühendus) täisliige ning osaleb mitmete EARTO töögruppide töös.
Tegeleda äriühinguga seotud tegevusvaldkondades teadus- ja arendustegevusega	2025. aastal osales Metrosert kokku viies rahvusvahelises ja neljas siseriiklikus teadus- ja arendusprojektis ning Metroserdi teadurite osalusel avaldati kaks publikatsiooni, tasemel 1.1.
Tagada iga-aastane äritulude kasv ja kasumlikkus, arendades ja laiendades Metroserdi tegevusvaldkondi	Metroserdi müügi käive kasvas 2025. aastal võrreldes eelmise aastaga 7%.

<p>Osaleda tegevusvaldkondadega seotud rahvusvahelises teadus- ja arenduskoostöös; tuua asjakohastest rahvusvahelistest programmidest ja fondidest riiklikku teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni ökosüsteemile lisavahendeid</p>	<p>Metrosert osaleb regulaarselt rahvusvahelistes koostööprojektides. Metroserdi töötajad on Eesti kontaktisikud Euroopa metroloogia keskasutuste assotsiatsiooni EURAMETi tehnilistes komiteedes pikkuse, massi, temperatuuri, elektriliste suuruste, aja ja sageduse ning optiliste suuruste mõõtmise valdkondades ning kvaliteedi, interdistsiplinaarse metroloogia ja metroloogia keskasutuste võimekuse tõstmise valdkondades. Metrosert on samuti kolme Euroopa metroloogiavõrgustiku liige. 2025. aastal rahvusvahelistest rahastusmeedetest kaastatud tulu jäi võrreldes 2024. aastaga ligikaudu samale tasemele, ulatudes ca 400 k€.</p> <p>2025. aastast on Metrosert EARTO täisliige ning osaleb EARTO töögruppide töös.</p> <p>Rakendusuringute divisjoni valdkondades osaleti 4 rahvusvahelises konsortsiumis, millega esitati taotlused Euroopa Horizon meetmesse. Rakendusuringute divisjoni valdkonnad osalevad aktiivselt oma valdkondlikes üle-euroopalistes ühendustes.</p>
<p>Lua ja arendada rakendusuringute teenuseid järgmistes tegevusvaldkondades: biorafineerimine, droonitehnoloogiad, autonoomsed sõidukid, vesinikutehnoloogiad, terviseandmed; ning teha selleks vajadusel koostööd nii Eesti kui ka rahvusvaheliste teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolidega</p>	<p>2025. aastal jätkusid Metroserdis kiired arengud seoses rakendusuringute keskuse ülesehitamisega kõigis viies valdkonnas. Jätkati valdkondades tegutsevate ettevõtete arendusvajaduste kaardistamist, valiti välja fookussuunad, tegeleti tehnoloogia ja taristu investeeringutega. Ehitati üles valdkondade meeskondi, toimus palju värbamisi. Alustati ettevõtetele teenuste pakkumisega. Alates 2025. aasta lõpust saame ettevõtjatele pakkuda autonoomsete sõidukite ja droonitehnoloogiate valdkonnas ligipääsu Metroserdi taristule, mis võimaldab ettevõtjatel muuhulgas teha teadusmahukat tootearendust.</p>
<p>Täita rakendusuringute teostamise ülesandeid vastavalt põhikirjale</p>	<p>Rakendusuringute divisjon on loodud ning ettevalmistused teenuste pakkumiseks alanud.</p>

Omaniku seatud finantseesmärk	Tegevuse üldine kirjeldus 2025. majandusaastal
Kasumlikkus	Metroserdi kahjumiks kujunes 3,36 M€ ning oli põhioas tingitud toetuste raamatupidamisliku kajastamise eripära tõttu. Eelnevatel aastatel riigi poolt laekunud toetused teadus- ja arendustegevuseks rakendusuuringute keskuse loomiseks ja käivitamiseks kajastati vastavalt Eesti raamatupidamisstandardile täies mahus tuluna laekumise perioodil (aastatel 2023-2024), kuid kulusid kajastati osaliselt ka 2025. aastal. Hetkel on AS Metrosert kiires arengu- ja kasvufaasis, mis väljendub ka äriühingu majandustulemustes.
Konservatiivsus	Omakapitali suhtarv 2025. majandusaastal oli 81,85%. Ettevõtte jälgis pidevalt oma riske ning tegeles nende maandamisega. Ettevõtte ei olnud raskustes ega vajanud seetõttu täiendavaid kapitaliinvesteeringuid.
Efektiivsus	Metroserdi äriüksuste majandustegevus on teostatud efektiivselt, ressursisäästlikult ning inimeste tervisele ja ümbritsevale keskkonnale ohutul viisil. Keskpikal perioodil (2022 - 2025) on metroloogia divisjoni tulud kasvanud 36%, kulude kasv on olnud 35%. Rakendusuuringute divisjon on kasvufaasis, mistõttu ei ole võimalik efektiivsust hinnata.
Omanikutulu	Kuna riik rahastab Metroserti läbi sihtfinantseeringute, siis ei oota omanik Metroserdilt dividendide maksmist.

Nõukogu hinnangul toimis äriühing omaniku seatud ootuste kohaselt ning kõik äriühingu tegevused on planeeritud ja ellu viidud omaniku ootustest lähtuvalt.

/allkirjastatud digitaalselt/

Jana Salm

Nõukogu esimees